

Sygn. akt VIII GC 1285/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Jacek Wojtycki

Protokolant starszy sekretarz sądowy Ilona Wadas

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2015 r.

w B. na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w G.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. powództwo oddala;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197,00 zł (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Jacek Wojtycki

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w G. domagał się zasądzenia w postępowaniu upominawczym od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 1.156,20 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód dochodził roszczenia związanego ze szkodą z dnia 26 marca 2014 r., w wyniku której uległ uszkodzeniu samochód marki R. (...) rej. (...) 53RJ. Dochodzona pozwem kwota obejmowała koszty pojazdu zastępczego.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że powyższy pojazd należał do poszkodowanej M. Z. (1) i M. Z. (2), które zgłosiły u pozwanego szkodę z tytułu ubezpieczenia OC sprawcy kolizji. Powód wyjaśnił, że po zgłoszeniu szkody poszkodowane wynajęły pojazd zastępczy. Za usługę najmu pojazdu zastępczego została wystawiona faktura nr (...) z dnia 30 kwietnia 2014 r. na kwotę 3747,20 zł za okres 22 dni w tym 500 zł za holowanie. Powód wskazał, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do naprawy pojazdu bowiem doszło do szkody całkowitej pojazdu. W związku z powyższym powód podał, że przestój z powodu oczekiwania na rozliczenie szkody metodą szkody całkowitej wyniósł 18 dni natomiast przestój z powodu czasu potrzebnego na zagospodarowanie wraku i jego sprzedaży wyniósł 4 dni. Powód wskazał, że pozwany przyznał odszkodowanie za szkodę w wysokości 2.591,00 zł w związku z czym kwota wierzytelności względem pozwanego wynosi 1.156,20 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 maja 2015 r. w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1947/15 Sąd Rejonowy Bydgoszczy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.156,20 zł z ustawowymi odsetkami oraz orzekł o kosztach procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany wskazał, że powództwo podlega oddaleniu z uwagi na brak legitymacji czynnej powoda. Pozwany poniósł, że powodowi nie przysługuje wskazane w pozwie roszczenie, albowiem nie mógł on na podstawie załączonej do pozwu umowy cesji nabyć wierzytelności, która jeszcze nie powstała. Z ostrożności procesowej pozwany podał, że powód nie udowodnił koniecznego czasu najmu oraz poniesionej rzeczywistej szkody w tym zakresie.

W piśmie procesowym z dnia 18 sierpnia 2015 r. powód podniósł, że podtrzymuje zasadność swojego roszczenia. Powód podał, że zarzut braku legitymacji procesowej jest chybiony, bowiem przyczyną prawną przelewu wierzytelności z tytułu umowy OC było wykonanie istniejącego pomiędzy stronami zobowiązania. Powód wskazał również, że pozwany uznał legitymację czynną powoda na etapie likwidacji szkody. Nadto powód wyjaśnił, że poszkodowane spełniły wymagalny dług z tytułu czynszu najmu pojazdu zastępczego w drodze cesji przysługującej mu od pozwanego wierzytelności. Powód spełnienie długu uznał za jednoznaczne z poniesieniem przez poszkodowane kosztów. Powód podtrzymał również swoje dotychczasowe stanowisko w przedmiocie zasadności najmu oraz czasu najmu.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 26 marca 2014 r. pojazd marki R. (...) o numerze rej. (...) stanowiący własność M. Z. (1) oraz M. Z. (2) został uszkodzony przez kierowcę ubezpieczonego w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane ruchem pojazdów u pozwanego. Poszkodowana zgłosiła u pozwanego szkodę celem jej likwidacji w ramach polisy OC.

(bezsporne, ponadto zgłoszenie szkody w pojeździe, k. 66-68)

Poszkodowane w dniu 28 marca 2014 r. na czas likwidacji szkody wynajęły pojazd zastępczy w cenie 130,00 zł netto za jedną dobę najmu pojazdu zastępczego w przypadku najmu wynoszącego od 20 do 29 dni. Pojazd zastępczy został oddany w dniu 19 kwietnia 2014 r. Zapłata za wynajem pojazdu zastępczego mogła nastąpić w formie bezgotówkowej pod warunkiem skutecznego przelania prawa do odszkodowania przysługującego najemcy z tytułu szkody komunikacyjnej. Za powyższą usługę została wystawiona faktura z dnia 30 kwietnia 2014 na kwotę 3.747,20 zł za 22 dni najmu (120 zł netto za dzień) w tym kwota 500 zł za transport auta uszkodzonego. Poszkodowane nie zapłaciły należności z faktury, rozliczenie miało być bezgotówkowe. (bezsporne, ponadto: umowa najmu pojazdu zastępczego klasy B, k.11, załącznik do umowy najmu wraz z wyliczeniem, k. 17-19, protokół zdania pojazdu zastępczego k. 20, faktura VAT nr (...), k. 16, zeznania świadka G. Z., k. 152v.-153)

Poszkodowane w dniu 28 marca 2014 r. zawarły umowę o przelew wierzytelności z tytułu odszkodowania za szkodę komunikacyjną w przedmiotowym pojeździe z firmą P.H.U. (...) S.A. w T.. Poszkodowane przelały na cesjonariusza wierzytelność celem pokrycia całkowitego kosztu najmu pojazdu zastępczego zgodnie z powyższą umową najmu. Strony zastrzegły, że w przypadku braku potwierdzenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w całości lub w części w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym, jak również w razie zasądzenia w tym postępowaniu od zakładu ubezpieczeń odszkodowania w wysokości niepokrywającej w pełni kosztów najmu pojazdu zastępczego poszkodowane zobowiązały się do natychmiastowego pokrycia całkowitych kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz poniesionych przez cesjonariusza kosztów procesu. Strony odroczyły termin wymagalności powyższego roszczenia o pokrycie całkowitych kosztów najmu pojazdu zastępczego do dnia następującego po dniu, w którym uprawomocniło się orzeczenie kończące postępowanie prowadzone przez cesjonariusza.

(umowa o przelew wierzytelności z dnia 28.03.2014, k. 22)

Powód zawarł w dniu 9 maja 2014 r. z firmą P.H.U. (...) S.A. w T. umowę przelewu wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe R. (...) o numerze rej. (...). W tym samym

dniu firma P.H.U. (...) S.A. w T. zleciła powodowi wyegzekwowanie kwoty 3.747,20 zł stanowiącej różnicę pomiędzy odszkodowaniem należnym za wykonaną przez zleceniodawcę usługę w postaci najmu, a kwotą wypłaconą przez pozwanego.

(zlecenie do powierniczej umowy o przelew wierzytelności z dnia, k. 36)

Powód pismem z dnia 28 maja 2014 r. wezwał pozwanego do zapłaty odszkodowania z tytułu szkody komunikacyjnej.

(pismo z dnia 28.05.2014, k. 35)

Pismem z dnia 5 czerwca 2014 r. pozwany powiadomił P.H.U. (...) S.A. o przyznaniu kwoty 2.591,00 zł tytułem odszkodowania za szkodę w pojeździe marki R. (...) o nr rej. (...). W skład powyższego odszkodowania wchodziła kwota 500,00 zł za koszty holowania oraz 2.091,00 zł z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

(pismo z dnia 05.06.2014r., k. 38)

Pismem z dnia 12 marca 2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 3.747,20 zł tytułem poniesionych kosztów za wykonanie przedmiotowej usługi najmu.

Poszkodowane nie poniosły kosztów najmu pojazdu zastępczego. Rozliczenie miało bezgotówkowe. Poszkodowanej M. Z. (1) pojazd zastępczy był potrzebny do dojazdów do pracy, nie miała innego pojazdu, auto zastępcze było zbliżone klasą do pojazdu uszkodzonego. Poszkodowana najmowała pojazd zastępczy w okresie likwidacji szkody, gdzie okazało się, iż przyjęto szkodę całkowitą i pojazd uszkodzony nie będzie naprawiany. Z chwilą otrzymania decyzji poszkodowana oddała pojazd zastępczy. Stawki najmu PHU (...) SA. ustala na poziomie średnim, rynkowym.

(okoliczność bezsporna co do przyjętego sposobu rozliczenia oraz braku zapłaty za najem, w pozostałym zakresie dowód: zeznania świadka M. Z. (1), k.152-152v., zeznania świadka G. Z., k. 152v.-153)

Sąd dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie okoliczności bezspornych, powołanych wyżej dokumentów prywatnych oraz w oparciu o zeznania świadków M. Z. (1) oraz G. Z..

Dokumenty prywatne nie budziły wątpliwości, co do ich autentyczności, a Sąd uznał je za wiarygodne.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków albowiem były one logiczne, jasne i spójne oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zebranym w sprawie.

Sąd pominął i oddalił dalsze wnioski dowodowe, bowiem sprawa została dostatecznie wyjaśniona, część wniosków dotyczyła ponadto okoliczności bezspornych.

Sąd zważył, co następuje:

W sprawie bezsporne było, że pozwany wypłacił odszkodowanie tytułem zwrotu kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu, a sprawca zdarzenia miał zawartą z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń umowę w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe z ruchem tych pojazdów (polisa OC).

Pozwany odmówił wypłaty dochodzonej pozwem należności jako części kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Wystawiona faktura VAT nr (...) z dnia 30 kwietnia 2014 r. obejmowała koszt wynajmu za 22 dni ze stawką dobową 120,00 zł netto, łącznie na kwotę 3.247,20 zł brutto. Pozwany wypłacił odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego w wysokości 2.091,00 zł brutto.

W sprawie był kwestionowany charakter umowy pomiędzy poszkodowanymi a wynajmującym pojazd w zakresie udostępnienia do używania pojazdu zastępczego. Poszkodowane wynajęły pojazd w systemie bezgotówkowym, bez

kaucji, w związku z powyższym pozwany wskazał, że nie poniosły one kosztów najmu oraz kwestionował legitymację czynną powoda.

W uzasadnieniu uchwały SN z dnia 13 marca 2012 r., III CZP 75/11 dotyczącej uzasadnionych i koniecznych kosztów pomocy świadczonej przez osobę o niezbędnych kwalifikacjach poniesionych przez poszkodowanego w postępowaniu przedsądowym prowadzonym przez ubezpieczyciela jako szkody majątkowej podkreśla się słusznie, że zasadniczym celem odpowiedzialności ubezpieczyciela jest definitywne przywrócenie stanu poprzedniego w drodze ekonomicznego (pieniężnego) wyrównania poniesionej szkody, którą stanowi różnica między stanem majątku poszkodowanego, który powstał po nastąpieniu zdarzenia sprawczego, a stanem, który by istniał bez tego zdarzenia, konsekwencją uszkodzenia (zniszczenia) samochodu jest obniżenie (utrata) jego wartości, natomiast utrata samej możliwości korzystania z niego nie powoduje samoistnego uszczerbku majątkowego. Jeżeli poszkodowany poniósł wydatki na uzyskanie pojazdu zastępczego w okresie remontu uszkodzonego pojazdu albo przez okres niezbędny do nabycia nowego pojazdu, to wydatki te należy uznać za zmniejszenie majątku poszkodowanego powstałe w następstwie zdarzenia szkodzącego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, m.in. w uchwałach z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01 (OSNC 2002, nr 6, poz. 74) i z dnia 17 maja 2007 r., III CZP 150/06 (OSNC 2007, nr 10, poz. 144) oraz w wyrokach z dnia 20 lutego 2002 r., V CK 908/00 (nie publ.), z dnia 11 czerwca 2001 r., V CKN 226/00 (OSP 2002, nr 3, poz. 40) i z dnia 7 sierpnia 2003 r., IV CKN 387/01 (nie publ.), ukształtował się pogląd, że naprawa uszkodzonego pojazdu nie jest warunkiem wypłaty odszkodowania, bo istotne znaczenie ma fakt powstania szkody, a nie jej naprawienie, ale nie jest on adekwatny w omawianej sytuacji, w której strata majątkowa powstaje dopiero z chwilą poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego”.

Stanowisko wyrażone przez SN w uchwale z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28) gdzie wskazano, że „odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej”, warunkiem sine qua non wskazanej odpowiedzialności jest rzeczywiste poniesienie wydatków na taki najem. W uzasadnieniu wskazanej uchwały w sposób jednoznaczny to przesądzono- „zwrotowi mogą podlegać tylko wydatki rzeczywiście poniesione na taki najem”.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że pojęcie straty w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. może także obejmować wymagalne zobowiązanie poszkodowanego wobec osoby trzeciej. Zaciągnięcie zobowiązań i powstanie długu oznacza wprawdzie zarezerwowanie w majątku dłużnika określonych aktywów na poczet świadczenia, jednak jego spełnienie staje się bezwzględnie konieczne dopiero w terminie wymagalności (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r., sygn. akt III CZP 62/08)

W ocenie Sądu z takim zobowiązaniem nie mamy jednak do czynienia w niniejszej sprawie. Wskazać należy, że strony umowy najmu z dnia 28 marca 2014 r. w § 3 umowy z dnia 28 marca 2014 r. o przelew wierzytelności odroczyły termin wymagalności roszczeń o pokrycie całkowitych kosztów takiego najmu (k.22 akt) Zatem chociaż co do zasady nie można kwestionować istnienia zobowiązania z tego tytułu, to jednak nie można uznać aby w dacie orzekania było ono wymagalne. Sąd zaś obowiązany jest wydać wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. (art. 316 § 1 w zw. z art. 391 k.p.c.)

Zdaniem Sądu podzielić należy ponadto pogląd, że chociaż istnieje możliwość refundacji wydatków za najem pojazdu zastępczego poniesionych przez poszkodowanego, jednakże podlegać jej mogą wyłącznie wydatki rzeczywiście poniesione na taki najem.

Nie można również zgodzić się ze stanowiskiem powoda, zgodnie z którym dokonanie w niniejszej sprawie przez poszkodowanego przelewu wierzytelności przysługujących im względem pozwanego zakładu ubezpieczeń z tytułu najmu pojazdu zastępczego było równoznaczne z zapłatą za ten najem w formie bezgotówkowej. Jak bowiem wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 17 października 2008 r., sygn. akt I CSK 100/8 przelew

przez dłużnika na wierzyciela „dla rozliczenia się” wierzytelności przysługującej temu dłużnikowi względem osoby trzeciej może wprawdzie stanowić świadczenie w miejsce wykonania w rozumieniu art. 453 k.c. (cessio in solutum) i powodować wygaśnięcie zobowiązania dłużnika już w chwili dokonania przelewu, jednak stanie się tak tylko w razie wyrażenia przez strony umowy przelewu niewątpliwej i bezwarunkowej woli jego umorzenia w drodze jego zastępczego wykonania. Cesjonariusz w miejsce wierzytelności umorzonej nabędzie wówczas definitywnie nową (inną) wierzytelność wobec dłużnika cedenta i z tym momentem nastąpi skutek zapłaty w formie innej niż w pieniądzu.

Zasadą jest jednak, że jeżeli dłużnik przelewa na wierzyciela swoją wierzytelność wobec osoby trzeciej w celu zapłaty (cessio solutionis causa) co do zasady zobowiązanie dłużnika wygaśnie dopiero w chwili spełnienia świadczenia przez dłużnika przelanej wierzytelności. Dopóki, zatem dłużnik przelanej wierzytelności nie spełni świadczenia na rzecz cesjonariusza, dopóty cesjonariuszowi przysługuje zarówno wierzytelność nabyta, jak i wynikająca z zobowiązania, w celu zapłaty którego przelew nastąpił. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2006 r., sygn. akt V CSK 253/06)

W niniejszej sprawie w umowie przelewu wierzytelności z dnia 28 marca 2014 r. w istocie rzeczy chodzi o tą samą wierzytelność (przelew wierzytelności z polisy OC sprawcy m.in. z tytułu najmu pojazdu zastępczego miałby służyć „zapłacie” wierzytelności z tego samego tytułu), wyraźnie zaznaczono, że termin wymagalności roszczeń o pokrycie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego został odroczony, a pełne ich zaspokojenie miało nastąpić w pierwszej kolejności poprzez ich dochodzenie przez cesjonariusza od zakładu ubezpieczeń, dopiero zaś (przy niekorzystnym dla cesjonariusza rozstrzygnięciu sądu) od samego pozwanego.

Jako niezasadny ocenić należy zarzut braku legitymacji czynnej powoda.

Natomiast w ocenie Sądu w dacie orzekania zobowiązanie z tytułu umowy przelewu wierzytelności nie było wymagalne.

W tym stanie rzeczy powództwo podlegało oddaleniu (art. 805 kc w zw. z art.822 kc a contrario).

W punkcie II sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach postępowania, opierając swoje rozstrzygnięcie o przepisy art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 99 kpc - zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty poniesione przez pozwanego składają się: wynagrodzenie pełnomocnika - 180 zł (§ 2 w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002 Nr 163, poz. 1349 ze zm.), opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa - 17 zł, co łącznie daje kwotę 197,00 zł kosztów procesu należnych pozwanemu.

SSR Jacek Wojtycki